

Ingázó Anekdota

Eljárt felettem az idő. Pedig sosem éreztem úgy, hogy telik, azonban hirtelen a jelenem egy emlékké vált. Még élénken él bennem az első alkalom, amikor megpillantottam. Monoton ringatás, felhős idő és közérzet, smirglipapírszerű ülések, benzin- és szmogszag, egy szorongásból képzett idegcsomó a gyomromban, a kedvenc helyemen ültem a buszon, amikor nyílt az ajtó. Nem volt nehéz kiszűrni az emberek közül őt, és azt a gumicukor pink táskát. Nem én lehettem az egyetlen, aki észrevette őt, ugyanis susmorgást és kuncogást hallottam körülöttem. Szomorú, de megértem, hisz elég kontrasztos volt a látvány. A barna ballonkabáthoz képest a pink táska szinte izzott a férfin. Az úr ruházata a középosztályhoz méltó viselet volt, középkorú, közepes magasságú, és még a haja is csak a feje közepén hiányzott. Mintha a középszerű szó lengte volna körbe őt, árasztotta magából a hétköznapiasságot és a közönyt, persze eltekintve a háta közepén lévő gumicukor-pink táskától.

Homlokán a ráncok mélyen futnak, mint folyók, amelyek csak folynak, folynak, amelyek nem találják, hova önthetik ki magukat. Szorongás vájta medrűkben a múlt úszott. Háta e múlt súlya és terhe alatt meggömbült az évek folyamán. Próbált minél kisebb lenni, magára minél kevesebb figyelmet felhívni. Amikor ránéztem, nem tűnt olyan embernek, mint aki akarná, hogy én vagy bárki is lássa terhét, vagy akár az egész személyét. Ezt az állítást a ruhái is alátámasztották, amelyek mintha az idilli összeállításuk lettek volna egy házaló ügynöknek. Barna ballonkabát, egy bordó kötött mellény, ami alól vasalatlan ing gallérja bukott ki, azon a galléron egy ügyetlenül, vagy minimum gyorsan megkötött halványmintás nyakkendő. A nadrág pont annyira volt elegáns, mint amennyire bő volt rá, és a cipő pont annyira fényes, mint a júliusi nap. A kezében pedig a kiegészítő, ami összeköti és koherenssé varázsolja az embert, egy egységgé alakítja. Egy aktafésű volt, azonban nem egy hétköznapi, hanem egy relikvia, a letűnt koroknak egy darabja, egy szottyadt barna bőr aktafésű. Kifejezetten archaikus, az ember maga is egy relikvia. Igazából van egy egyszerűbb módja is a leírásának, és már utaltam rá, de félttem, hogy senki nem hinne nekem, hogy azt hiszik, csak túlzok, vagy szimplán hamis, amit mondok. De tényleg ennyire mesészerű a kinézete!

Ezért adtam meg minél pontosabb leírást, mert ott volt, és láttam, ezért én tudom, de röviden és igazán leírva, úgy nézett ki a férfi, mintha az Arthur Miller novella lapjairól leugrott Ügynök lenne, mint egy színpadi színész! Ugye, tökéletes lenne a szerepre, kinézetre, érzetre, magasságra, szellemre, lélekben, ha nem lenne ott az a pink anomália.

Még nem is volt egy hatalmas anomália, nem lehetett nagyobb, mint egy kis általános iskolás hátizsákja, ezt egészen pontosan tudom. Fél lépéssel az Ügynök leterhelt battyogása mögött egy kislány szökkent fel a busz hátsó szegletébe. A kislány ugyanolyan élénk, vibráns pink árnyalataiban sugárzott, mint az Ügynökön lévő hátizsák. Nem elég neki magán hordozni a bolygónk kínjait, de még a kislány tanulmányát is ráaggatták. Pár lépéssel később az Ügynök próbálta lány szóval és pásztori terelő mozdulattal arrébb tessékelti a kislányt, aki az egyik kapaszkodón pörgött. Kellemtelenül érezte magát, hogy útban van, de nem akarta elrontani a kislány tornagyakorlatát. Nem tudom, hogy lánya vagy unokája, mindketten olyan különös korban voltak, nagyon távol egymástól, nem is kifejezetten hasonlítottak, idegenek, hisz mi közös lehet bennük. Az Ügynök arcán több évtized meghagyta nyomát, de a kislány sziporkázó mosollyal, mimikával és elnagyolt

gesztikulációkkal töltötte be a teret. Talán mindketten ugyanakkora teret töltöttek be, amennyire a kislány egyre nagyobb teret követelt a testbeszédével, annyira húzta össze magát az Ügynök, persze ez a pink táská miatt nehezen sikerült. Köztük mindvégig folyt egy párbeszéd, vagy pontosabban monológ. Gonosz dolog azt mondani, hogy egy bagatell dologról volt szó, de nem tudtam egyszerűen megjegyezni, mert egy nyakatekert, fülecsavart történet volt, aminek nem tudom, hogy valaha vége lett. Azonban ezzel lehet, hogy egyedül voltam, mert az én figyelmem nem a történetre irányult, hanem arra, hogy milyen komolysággal és odafigyeléssel hallgatja ezt a gyerekmonológot az Ügynök. Emlékszem, mindig, amikor a heves mutogatását megszakítva ránézett a kislány a ballonkabátos, pink táskás férfira, a férfi mindig elmosolyodott. Nos, igaz, ez a mosoly enyhén erőltetett volt, de ettől függetlenül kedves, mert csak szavak nélkül mondta, hogy „Igen, én figyelek”, nehogy megszakítsa a kislány mondandóját. Egyszer-egyszer még egy pár sóhaj is elhagyta az Ügynök száját, amikor éppen atlétikázott a lány, korán volt még, de ő már fáradt volt, már valószínűleg évek óta fáradt. Körülöttük az előbb említett kuncogások gyorsan alábbhagytak, az emberek a buszon a gyors zavar után visszafordultak a saját életükbe, a kis privát helyükre a buszon, a saját világukba eltűntek, és azt senki sem tudhatja, hogy ők ebből a pillanatból mennyit vittek magukkal. Felesleges lenne vitatni, ez tényleg egy kedves, aranyos pillanat volt, a polgári nyomor megtestesítőjét elszórakoztatta a gyermeki izgalom.

Egy ilyen helyzetben nem tudtam mást csinálni, elmosolyodtam, és mikor elmosolyodtam, arra gondoltam, hogy ez milyen igazságtalan. Miért van az, hogy mi mind, akik ezt látjuk, tapasztaljuk, megértjük a helyzet idilli szépségét, de a szereplők nem tudhatják. Ha kívülről látná magukat az Ügynök, akkor nem erőltetett lenne a mosoly az arcán, hanem valós béke és csodálat viríthatná be mosolyráncait. Bárcsak át tudnám adni az érzéseimet és gondolataimat, hogy úgy lássa magát, amilyen, és ne pedig zavaros gondolatok felhőjén keresztül kelljen néznie ezt a pillanatot. Azonban, amíg ezen járt a fejem, ez a pillanat le is telt. Az Ügynök megkérte a kislányt, hogy válasszon magának egy helyet, és üljön le, különösen kényelmetlenül érezte magát, azért, mert eltorlaszolták a busz ajtaját. Ahogy leült a kislány, a története is alábbhagyott, ahogy a történetnek vége lett, újra csend lett a buszon. Az a világító pink energia, ami itt reggel az iskolába tartó buszon volt, kezdett kialudni. Az Ügynök a leüléshez készülve levette a hátáról a gumicukor-pink táskát, ezzel úgy éreztem, nemcsak kinézetre, de szimbolikusan is minden szürkébb lett rajta, meg talán az egész buszon. Csend ráült mindenkire, a monoton zúgása a motornak minden apró hangot felülírt, minden ember megosztotta egymással ezt a csendet a buszon, a ringató érzést, a kellemes nyugalmat, a vihar előtti csendet, mert ha leszállunk a buszról, elindul az élet, miénk volt az a csend. Ha az Ügynök és a kislány között el is hangzott pár szó, akkor azok is rövidek voltak, fontos információk, párszavas bölcsesség, semmi olyan, ami megzavarta volna a nyugalmat: „A következő már az iskola lesz”, ilyen apróságok. A készülődés mozdulatai lassúak voltak, lassabbak, mintha csak a közöny és mélabú húzta volna le a kezeket. Ebben a lassúságban benne volt a maradni akarás vágya, az Ügynök sem akarta, hogy vége legyen ennek a kellemes, csendes pillanatnak, és a kislánynak is valószínűleg sok mondanivalója volt még, mindketten maradni akartak, mindketten tudták, hogy ezt nem lehet. A nagy sóhajok is visszatértek az Ügynöktől, ahogy megemelte a gumicukor-pink táskát, hogy a kislányra adja. Nem volt könnyes a búcsú, de azért aranyos, és elég személyesnek is érződött, bár látszott, hogy ez egy begyakorolt, hétköznapi, átlagos és szürke rituálé volt. Az Ügynök leszáll a székről, már előkészítve a hátizsák vállpántját, bebújasra készen, a kislány beleugrik, egy puszi az arcra, mosoly, és már ugrik is le a

buszról, persze az elhanyagolhatatlan integetés mindenek után. Most az Ügynök arcán a mosoly igaz és erőteljes volt, máris hiányzott neki, az úr megvárja, míg elhagyjuk az iskolát, majd leül, és a végállomásig csak bambul maga elé. Amint elhagyjuk az iskolát, és a busz visszatér a normális szürke hangulatába, a fejembe kúsznak a fájó gondolatok, a saját iskolám, a saját kapcsolataim, a saját nyomorúságom, a stressz, amit érzek, egy csomó képződik a hasamban, minden másnap kihányom ezt a stresszlabdát, és szabadjára engedem a csatornába. Viszont most valami változott, abban a pillanatban, mintha maga Nagy Sándor vágta volna el, megszűnik, minden megszűnik. Egy új és sokkal erősebb gondolat lép be minden helyére. Egy kis ideig nem gondoltam erre a stresszre, nyomásra, fájdalomra, hanem ezzel és csak ezzel a szép pillanattal foglalkoztam. Benne éltem, ameddig fizikailag képes voltam rá, minden csendes volt, még a gondolatok is elhalkultak. Eltompult minden, de nem olyan tompulás, mint a drogoknál, olyan gonosznak is hangozna egy ilyen pillanatot önzőn drognak tekinteni. Ez valahogy tartósabbnak érződött, nem egy távolodás a fájdalomtól, a világtól, mint eddig, ez inkább a fájdalom átélése az empátiámon keresztül, egy biztonságos távolságból, az érzelmek átfutása a testemen, és a végtelen szomorúság, ami ezzel jár, de valahogy mégis őszintébbnek érződött, mint a saját szomorúságom. Közel transzcendens élmény volt.

Másnap.

Ugyanazt a smirglipapírral simára csiszolt kődarabot, ugyanolyan motorberregéssel görgettem fel a hegyre, a kedvenc helyemen ülök. Ma is megjelentek ezek az anonim anomáliák, ugyanúgy pink táskával a szürke emberen, a kislány pedig ugyanúgy ugrál és sziporkázik. Ezen a napon rosszabb a közérzetem, erősebb a csomó a gyomromban, kezd minden beleolvadni a hétköznapi szürkületbe.

Nem voltak aznap olyan beszélések egymás között, nem volt kínos a csend, inkább nyomatókos. Egy komoly némaság, mint egy vita után. Ekkor elbarangolt az agyam a viták mentén, olyan emlékekre, amiket az agyam azért tart meg, hogy fájdalmat okozzon. Nem segített semmi, feszültség úrrá lett rajtam, és a hányinger kerülgetett. Kerestem valamit, amibe kapaszkodhatok, valamit a valóságból.

Vajon min veszekedhettek?

Miért nem lehettek ma is olyan idilliek és szépek? Tovább néztem őket. Mi hiányzik? Miért van az, hogy most varázsvesztve ülnek egymás mellett? Csak annyi lenne, hogy tegnap az öröm rám ragadt, rám szállt és megfertőzött, csak ennyi lenne, hogy amit látok, azt tapasztalok is? Igazából, ők nem is tűnnek szomorúnak, talán kicsit mérgesnek, de én csak mélabút érzek. Nem lehetett a varázs az öröm. Tovább nézem őket. Rideg hangulatuk tükrözte a kinti időt, ahogy a szél lágyan hömpölygött és hozta a hideget, úgy szuszogtak egymás mellett. A kislány tekintete kiszökik a buszon kívülre pár méterrel, nézi a fákat, az embereket, az érdektelen tájat, nem sok reakcióval, a férfi pedig kilométerekre néz, pislogás nélkül egyenesen magába, háta görnyedt, de a feje céltudatosan menetirányban áll, gondolatait soha nem hallhatom, de látom a súlyosságukat. Mindjárt leszállnak, az Ügynök fel se figyelt, amikor bementék a megállót, ugyanaz a rutinszerű, begyakorolt mozdulat, köszönnek el, pont úgy, mint tegnap. Táska feladás, arcra puszi és a mosoly, rutinszerű volt, de nem erőltetett, nem volt örömteli, mert a mérge magjai mélyre voltak ültetve, de boldog volt. Tovább néztem. Bármilyen is volt, őszinte volt, szeme is mosolygott, a haragon túl is izzott az a gumicukor pink szeretet, és ez egy őszinte mosolyban volt látható. Amit

kerestem, amit az előbb úgy hívtam, hogy varázs, ez nem tűnt el soha, csak nem tudtam, hogy ilyen formátlan az, amit keresek. Nem tudtam, hogy ilyen sok helyen is megtalálható a szép, a kedves, a szeretet, mert nem mentek sehova, csak nem tudtam, mit keresek. Az öröm és a harag nagy lánggal égő érzelmek, gyakran eltakarják a parazsat. Parazsat kerestem, megtaláltam a szépet, a mértéktelen komor és melankólia alatt igaz boldogság volt az Ügynökben.

A következő napokban folytatódott ez az esemény. Majdnem minden nap megfigyelhető volt, a nevetés, a mosolygás, a kis játékok, amiket az ekkoraka gyerekekkel szoktak, ritkábbak voltak a haragos napok, ritka volt, hogy bármi változott. Kezdtem hozzászokni, mint egy reggeli kávé, egyszerűen jól esett, hogy nem kellett a fájó gondolataimra fókuszáljak reggel, és tiszta fejjel folytathattam a napom.

Teltek a hónapok, és az események enyhén változtak, szabad szemmel alig voltak észrevehetőek, hiszen a hangulat változott. Ritkább volt a beszéd, nem történt minden nap esemény, ami megosztásra szorul, lettek titkok, valószínűleg semmi vészesen komoly dologról nem volt szó, csak más volt, hozzá kellett szokni. Idővel ez is megtörtént, a napom részeként voltak ott, nem mint egy gumicukor pink színű anomália, hanem mint a háttér szerves része. Ha nem lett volna ott ez a különös jelenség minden nap, akkor hiány képződött volna a térben. Ebben a helyzetben pedig vágytam volna vissza abba a megszokott rendszerbe, amit kialakítottam magamnak, mintha Sziszüfosztól elvették volna a kövét, és most nincs mit görgetnie, olyan tétlen helyzetbe kerültem volna.

Megszűntek a játékok, elérte mindkettőjük azt a kort is, bár az Ügynök még visszavágyott, értelem és logika révén észre kellett vegye, hogy gyerekes lenne a csapd le csacsi, vagy hasonló csacsiságok. A táskát még mindig az Ügynök cipeli, nincs különösebb indok már erre, csak a megszokás és a lovagiasság. És mi lenne az Ügynök, ha nem lovag? Eltelik így egy év, amikor az egyik nap az Ügynök egyedül van, nincs útitársa, aki elszórakoztatja őt, cserébe meg viheti a pink táskája terhét. Nem gondoltam bele túl sokat, talán beteg a lány, megfázott, kiránduláson van, vagy ilyesmi, nem ez lenne az első alkalom. Amit még furcsálltam, hogy nem a megszokott helyén ült, hanem egy leheletnyivel közelebb. Ez a tény miatt születhetett meg a gondolat a fejemben, hogy odamegyek. Beszélek hozzá, tudatnom kell vele, hogy ő nemcsak egy utas a buszon, aki épp munkába tart, ő most is ember, most is szeret, most is gondol, most is fáj neki valami, mert az örök bú az arcán lemoshatatlan. Oda akarok menni, leülni, köszönni és kezet fogni, és elmesélni, mennyit segített nekem, csak azért, mert létezik. Talán ezzel viszonzhatnám a kedvességét, amit ennyi teher alatt is a világnak ad. Sajnálom a nyomorát, és akarom, hogy átvehessem egy részét. Felállok az ülésből, lelépek a folyosóra, kapaszkodom, mert félek, hogy elájulok, újra csomó képződik a gyomromban. Mi lesz, ha hamis minden gondolatom? Ha ezeket csak kivetítem egy idegenre, aki ezeket nem érdemli meg? Fantáziával pótlom a valóságom, hogy ne kelljen részt veyek benne? Tényleg csak drog nekem ez? Miért ilyen fontos ez? Gonosz kétségek alkotta csomó megszilárdul a fejemben és a hasamban. Meghallom a következő megállót, az iskola, visszaülök.

Sajnálom a bánatod, de én megértem. Nem kell egyedül legyél ebben a nyomorban, ha nem akarsz, itt vagyok, csak nézz ide, és olvasd le az arcomról, hogy „Igen, én figyelek”, mint ahogy én tettem a tiédre! Kérlek, láss meg! Akarom, hogy tudd, én látom az érzéseidet, én érzem a terhed, és ettől függetlenül én lehet, hogy többet is látok: azt a gumicukor pinkben

izzó szeretetet, ami sugárzik a szürke ruhákból. Kérlek, tudd, hogy én tanultam tőled. Tanultam tőled látni, tanultam érezni, tanultam szépet, és tanultam kedvességet. Semmit nem adhatok neked, csak magam miatt mennék oda, mert én akarom, hogy tudd, amit már biztosan érzel. Nem sorstársad lennék, nem együttérző barátod, csak egy furcsa és ijesztő ember, aki néha ugyanazon a buszon utazik, mindezt tudom, de mégis azt gondolom, hogy valami csodálatosat találtam. Szörnyű, hogy ez a csoda a tudatom rabja marad.

Kíváncsi vagyok az Ügynök reakciójára az iskolával kapcsolatban, azonban attól félek, hogy ez a megálló csak nekem tűnt fel. Az úr mered ki az ablakon, mélyen száll a gondolatai között, amikor megközelítjük az iskolát. Nincs jó rálátásom, ezért várom, hogy a feje forduljon, az elég animált lenne, hogy észrevegyem. A fej nem mozog, stabilan, mint egy szobor áll a nyakán, ez biztos. Azonban, ami még szintúgy biztos, hogy a ráncok az arcán összébb húzódtak, nem láttam szemből, de könnyen lehet, hogy egy mosolyért mozgatta ennyire az arcizmait.

Másnap.

Másnap is szürke magány lengte körbe a szürke embert a kék buszon, kiölték belőle a színt, és a közelben sehol nem volt látható a gumicukor pink táska. Nekem csak ekkor tűnt fel, pedig már tegnap is látnom kellett volna, ha nem a saját intruzív gondolataim ködösítik el a fejemet. Az Ügynök arcán a ráncok mélyebbek, a bú erősebb, levetette a hátára tett gumicukor pink táska súlyát, de most az egész testét nyomta valami. Egyedül volt az úr, igazán egyedül, társaságra a jövőben sem számíthat. Osztódik a magányomon, kiszálltak belőle az érzelmek, nincs kinek tettesse magát, visszatérhet a hétköznapi, átlagos, sajnálatra méltó Ügynök szerepébe. Megértettem, magamat okoltam, rájöttem, hogy nem voltam elég figyelmes, nem értékeltem eléggé, mert az tiszta, hogy nem láttam, hogy mindjárt vége van ennek. Nem is emlékszem az utolsó alkalomra, amikor együtt voltak a buszon, nem tudtam, hogy az utolsó, talán megőriztem volna valahogy, de egyszer csak vége lett. Engem is elöntött ez a komorság, ahogy ezt a realizációt átéltem. A következő megálló az iskola, szinte már veszett ügynek érzem, elmúlt a múlt, és nem tetszik ez a jelen. Most az Ügynök a szokásos helyén ült, nem értettem tegnap, miért kellett cserélni. A szokásos rálátásból pedig láthattam, amit tegnap csak gondoltam. Elhaladunk az iskola mellett, és újra, igaz, kisebb, visszafogottabb, de ugyanolyan őszinte mosoly találja meg a helyét az Ügynök arcán. Az Ügynökén, aki mindig úgy néz ki, mint aki szenved a bánattól, mint aki nem bírna magával élni, elenged minden terhet, és engedi, hogy átjárja a boldogság. Nem változott semmi. Az a becses kedvesség, amit annyira kerestem, ha az Ügynökben fellelhető, akkor bennem is biztosan az. Meglátni a szépet, a csodát, az örömet abban, ami már a múlté, ami nem a tiéd, ami koszos, ami ronda. Újra tanít engem ez a vadidegen.

Telnek a hetek, lassan, kényelemmel mozognak. Már kikopott belőlem ez a maró érzés, miszerint tudnom kellett volna, hogy közeleg a pink táskás időszak vége. Még néha-néha látom őket a buszon, persze sohasem egyszerre. Van, hogy az egyik éppen siet, vagy pont az orrára csapja az ajtót, most már olyannak látom őket, amilyenek. Hibátlanok, mint a többiek. Nem tudom, hogy veszekedés, megbeszélés vagy pusztán felnövelés történt, de nem számít. Semmi sem változott, bármennyire is eljár felettem az idő, semmi sem változik. Én is csak alakulok az idő fogai alatt, remélem, olyasmire alakulok, mint az Ügynök. Ő boldognak néz ki.

